

ПОЛИТИКА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Фондация „Шарени лица“

Версия: 1.0

Дата на приемане: [дата]

Приета от: [Управителен съвет / Председател]

Отговорник по закрила на детето: [име, длъжност, телефон, имейл]

Дата за преглед: най-малко веднъж годишно или при промяна в законодателството/действието

1. Данни за организацията

Фондация „Шарени лица“ е юридическо лице с нестопанска цел, осъществяващо дейност в обществена полза.

- **ЕИК:** 207630466
- **Седалище и адрес на управление:** гр. Русе, ул. „Цариброд“ № 4
- **Имейл:** shareni.litsa@gmail.com
- **Уебсайт:** <https://shareni.bg>
- **Представяващ:** Иво Димитров Минчев

Фондацията работи в сферата на неформалното образование, индивидуални и групови образователни и терапевтични програми, включително с деца и невротразлични хора.

2. Цел на политиката

Настоящата политика урежда стандартите, правилата и процедурите за превенция, разпознаване, докладване и реакция при риск, съмнение или данни за насилие, пренебрегване, експлоатация, дискриминация или друго нарушение на правата на дете в рамките на дейностите на Фондация „Шарени лица“.

Целта е да се гарантира, че всяко дете, което участва в дейности на фондацията, е в безопасна, подкрепяща, недискриминационна и съобразена с неговите индивидуални потребности среда.

3. Обхват

Политиката се прилага спрямо:

- членовете на органите на управление на фондацията;
- служители, наети лица, външни експерти, терапевти, обучители, фасилитатори и консултанти;
- доброволци, стажанти и партньори;
- родители, настойници, попечители и придружители, когато участват в дейности на фондацията;

- всички деца, включени в програми, обучения, лагери, събития, консултации, групови или индивидуални дейности на фондацията.

Политиката се прилага при дейности на място, онлайн, при пътувания, лагери, събития извън основния адрес, комуникация чрез електронни канали и всякакви други форми на взаимодействие с деца.

4. Правна рамка

Политиката се основава на действащото българско и приложимо европейско законодателство, включително:

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Закона за закрила на детето;
- Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето;
- Семейния кодекс;
- Закона за защита от дискриминация;
- Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 (GDPR);
- Закона за предучилищното и училищното образование, доколкото е приложим към образователни дейности;
- Наказателния кодекс, когато има данни за престъпление;
- приложимите подзаконовни актове и координационни механизми за взаимодействие при случаи на насилие над деца и деца в риск.

При противоречие между тази политика и нормативен акт се прилага действащото законодателство.

5. Основни принципи

Фондация „Шарени лица“ спазва следните принципи:

5.1. Най-добър интерес на детето

Във всички решения и действия, които засягат дете, водещо съображение е неговият най-добър интерес.

5.2. Недискриминация

Нито едно дете не може да бъде поставяно в по-неблагоприятно положение въз основа на възраст, пол, етнически произход, увреждане, невноразличие, здравословно състояние, религия, език, семейно положение, социален статус, образование, поведение, диагноза или друг признак.

5.3. Уважение към достойнството

Всяко дете се третира с уважение, зачитане на личните му граници, право на мнение, право на участие и право на защита от унижително, грубо или заплашително отношение.

5.4. Нулева толерантност към насилие

Фондацията не допуска физическо, психическо, сексуално, онлайн, институционално или друго насилие, както и пренебрегване, експлоатация, тормоз, унижение или злоупотреба с власт.

5.5. Пропорционалност и индивидуален подход

Мерките за подкрепа и безопасност се съобразяват с възрастта, зрелостта, развитието, комуникационните особености, сензорните потребности, здравословното състояние и индивидуалния профил на детето.

5.6. Поверителност

Информация за дете се обработва само при необходимост, при спазване на закона и при защита на личното пространство на детето и семейството. Поверителността не може да бъде основание да не се подаде сигнал при риск за дете.

6. Определения

За целите на тази политика:

Дете е всяко лице, което не е навършило 18 години.

Дете в риск е дете, за което има данни или обосновано съмнение, че е изложено на насилие, пренебрегване, експлоатация, увреждане на развитието, отпадане от грижа, липса на подходяща родителска грижа или друга опасност за неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално или социално развитие.

Насилие над дете включва всяко действие или бездействие, което причинява или може да причини вреда на детето, включително физическо, психическо, сексуално насилие, онлайн насилие, тормоз, принуда, унижение, заплаха, изолация или злоупотреба с авторитет.

Пренебрегване е неосигуряване на необходимите грижи, безопасност, храна, вода, медицинска грижа, емоционална подкрепа, надзор или подходяща среда, когато това застрашава благосъстоянието на детето.

Сексуална злоупотреба е всяко въвличане на дете в сексуална дейност, сексуализирано поведение, коментари, изображения, докосвания, онлайн комуникация или експлоатация, независимо дали детето изглежда съгласно. Дете не може да даде валидно съгласие за сексуална експлоатация или злоупотреба.

Тормоз е повтарящо се или сериозно еднократно поведение, което цели или води до унижение, страх, изолация, вреда или неравнопоставеност.

7. Кодекс на поведение при работа с деца

Всички лица, ангажирани от фондацията, са длъжни:

1. Да поставят безопасността и достойнството на детето над организационни, финансови, имиджови или лични интереси.
2. Да използват език, подходящ за възрастта, развитието и комуникационните особености на детето.
3. Да зачитат личните граници на детето и да избягват ненужен физически контакт.
4. Да не остават насаме с дете в изолирано пространство, когато това не е необходимо за дейността и не са осигурени подходящи предпазни мерки.
5. Да не използват обидни, саркастични, унижителни, заплашителни или манипулативни изрази към дете.
6. Да не прилагат физическо наказание, принудително задържане, грубо ограничаване, заплахи, срамуване или изолация като наказание.
7. Да не фаворизират отделни деца и да не създават отношения на зависимост, тайна или специално лично отношение извън професионалната рамка.
8. Да не искат, изпращат, съхраняват или разпространяват лични, интимни или неподходящи снимки, видеа или съобщения на/от дете.
9. Да не комуникират с дете чрез лични профили, чатове или канали извън предварително определените и одобрени от фондацията начини, освен при спешност и с последващо уведомяване на отговорника.
10. Да не превозват дете самостоятелно без предварително писмено съгласие от родител/настойник и без организационно одобрение, освен при спешна ситуация, когато това е необходимо за защита на живота или здравето на детето.
11. Да съобщават незабавно за всяко съмнение, сигнал или инцидент, свързан с дете.

8. Безопасна среда и превенция

Фондацията прилага следните превантивни мерки:

- оценка на риска преди всяка дейност с деца;
- подходящо съотношение възрастни/деца според възрастта, нуждите и характера на дейността;
- ясно разпределение на отговорностите в екипа;
- предварително информиране на родители/настойници за цел, място, график, екип, рискове и правила;
- събиране на необходима здравна и контактна информация за детето;
- писмено съгласие за участие от родител/настойник, когато е приложимо;
- осигуряване на достъпна, приобщаваща и безопасна физическа среда;
- план за действие при спешни случаи;
- правила за снимане, видеозаснемане и публикуване;
- ограничаване на достъпа на външни лица до деца по време на дейности;
- подходяща адаптация за деца с увреждания, невроразличия, сензорни или комуникационни потребности.

9. Подбор и ангажиране на персонал, експерти и доброволци

Преди ангажиране на лице, което ще работи с деца, фондацията прилага разумни проверки според ролята и характера на дейността:

- интервю и оценка на мотивацията и опита;
- проверка на квалификация, когато е релевантна;
- изискване на препоръки при подходящи случаи;
- запознаване и подписване на настоящата политика и кодекса на поведение;
- обучение или инструктаж по закрила на детето;
- изискване на свидетелство за съдимост, когато естеството на дейността, договарят, финансиращата програма или законът го налагат.

Лице, което отказва да приеме политиката или кодекса на поведение, не се допуска до работа с деца в дейности на фондацията.

10. Работа с деца с невроразличия и специфични потребности

При работа с невроразлични деца или деца със специфични образователни, сензорни, комуникационни или емоционални потребности фондацията:

- събира предварително информация от родител/настойник за нуждите, тригерите, начините за успокояване и подходящата комуникация;
 - използва индивидуален подход и ясни инструкции;
 - избягва сензорно претоварване, публично засрамване и принудително участие;
 - осигурява възможност за почивка, оттегляне или алтернативно участие;
 - не тълкува автоматично поведение, свързано с невроразличие, като „непослушание“;
 - не използва наказателни, унижителни или насилствени методи за контрол на поведението;
 - прилага деескалация, спокойна комуникация и защита на достойнството на детето.
-

11. Сигнали и задължение за докладване

Всеки член на екипа, доброволец, партньор или друго лице, ангажирано в дейност на фондацията, е длъжно незабавно да съобщи за:

- видно насилие или пренебрегване;
- разказ на дете за насилие, тормоз, злоупотреба или страх;
- необясними наранявания, силна тревожност, внезапна промяна в поведението или признаци на negliжиране;
- неподходящо поведение на възрастен към дете;
- неподходящо поведение между деца, включително тормоз, сексуализирано поведение или сериозна агресия;
- онлайн риск, заплаха, изнудване, споделяне на интимни изображения или контакт от непознати лица;
- всяка ситуация, при която дете може да се нуждае от закрила.

Сигналът се подава към Отговорника по закрила на детето. Ако сигналът касае самия отговорник или има риск от укриване, сигналът се подава директно към Председателя/Управителния съвет и/или към компетентните органи.

При непосредствен риск за живота или здравето на дете се звъни на **112**.

При съмнение, че дете е в риск, се подава сигнал до:

- Отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето;
- Държавна агенция за закрила на детето;
- Национална телефонна линия за деца **116 111**;
- органите на МВР, когато има данни за престъпление или непосредствена опасност.

Професионалната тайна, вътрешната лоялност, страхът от репутационна вреда или желанието „първо да се изясни вътрешно“ не могат да бъдат основание да не се подаде сигнал при риск за дете.

12. Вътрешна процедура при сигнал

12.1. Получаване на сигнал

Сигнал може да бъде получен устно, писмено, по имейл, телефон, чрез родител, дете, член на екипа, партньор или трето лице.

Лицето, което получава сигнала:

- изслушва спокойно;
- не обещава пълна тайна;
- не разпитва детето подробно и не провежда разследване;
- записва фактите възможно най-точно;
- уведомява незабавно Отговорника по закрила на детето.

12.2. Първоначална оценка

Отговорникът по закрила на детето прави първоначална оценка дали има:

- непосредствена опасност;
- данни за насилие, пренебрегване или експлоатация;
- необходимост от медицинска помощ;
- необходимост от уведомяване на родител/настойник;
- необходимост от подаване на сигнал към компетентни органи.

12.3. Подаване към институции

Когато има данни или обосновано съмнение, че дете се нуждае от закрила, фондацията подава сигнал до компетентните органи без неоправдано забавяне.

12.4. Документиране

Всеки сигнал се документира във вътрешен регистър на сигналите с ограничен достъп. Записват се:

- дата и час;
- кой подава сигнала;
- име/инициали на детето;
- кратко описание на фактите;
- предприети действия;
- институции, към които е подаден сигнал;
- последващи мерки;
- лице, отговорно за случая.

12.5. Защита от ответни действия

Не се допуска санкциониране, заплашване, изключване, натиск или друго неблагоприятно третиране на дете, родител, служител, доброволец или партньор, който добросъвестно е подал сигнал.

13. Комуникация с дете при разкриване на насилие

Когато дете сподели за насилие, риск или страх, възрастният:

- запазва спокойствие;
 - вярва на детето и го изслушва без обвинение;
 - използва кратки и ясни въпроси само за разбиране на непосредствения риск;
 - не настоява за подробности;
 - не кара детето да повтаря многократно разказа си;
 - не обещава, че няма да каже на никого;
 - казва, че ще потърси помощ от хора, които могат да го защитят;
 - записва информацията възможно най-скоро след разговора.
-

14. Участие на родители/настойници

Фондацията работи в партньорство с родителите/настойниците, освен когато това може да застраши детето или да попречи на закрилата му.

Родител/настойник се информира за дейностите, правилата, рисковете, събраните данни и възможностите за подаване на сигнал.

Когато има съмнение, че родител/настойник е източник на риск, фондацията не предприема действия, които могат да поставят детето в по-голяма опасност, а се консултира или подава сигнал към компетентните органи.

15. Снимки, видео и публичност

Снимане, видеозаснемане и публикуване на изображения на деца се допуска само при:

- предварително информирано съгласие от родител/настойник;
- съобразяване с възрастта и мнението на детето;
- ясно посочена цел на използване;
- право на отказ без негативни последствия;
- забрана за публикуване на унижителни, компрометиращи, интимни, медицински или уязвяващи изображения;
- избягване на публикуване на чувствителна информация, локация в реално време или данни, които могат да идентифицират детето в рисков контекст.

Дете, което не желае да бъде снимано, не се снима, независимо от дадено родителско съгласие, освен ако има законово основание за друго.

16. Онлайн безопасност

При онлайн дейности фондацията:

- използва предварително одобрени платформи и канали;
 - информира родителите/настойниците за формата и правилата;
 - не допуска записване без предварително съгласие;
 - не допуска лична комуникация възрастен–дете извън професионалния контекст;
 - модерира групови онлайн срещи;
 - реагира при кибертормоз, неподходящо съдържание, заплахи или сексуализирана комуникация;
 - съхранява дигитална информация само при необходимост и за ограничен срок.
-

17. Лични данни и поверителност

Фондацията обработва лични данни на деца само при наличие на законно основание, конкретна цел и минимален необходим обем данни.

Личните данни могат да включват: име, възраст, контакт с родител/настойник, здравна информация, специфични потребности, снимки, видео, информация за участие в дейности и друга информация, необходима за безопасността и организацията на дейността.

Достъп до лични данни имат само лица, за които това е необходимо във връзка с конкретната дейност или закрила на детето.

Информация за риск, насилие или сигнал може да бъде предоставяна на компетентни органи, когато това е необходимо за закрила на детето или се изисква от закона.

18. Инциденти, здраве и спешни ситуации

При инцидент или здравословен риск екипът:

1. Осигурява непосредствена безопасност на детето.
2. При нужда звъни на 112.
3. Уведомява родител/настойник, освен ако това създава допълнителен риск.
4. Уведомява Отговорника по закрила на детето.
5. Документира случая.
6. Преценява необходимостта от сигнал към компетентните органи.

Фондацията не прилага медицински интервенции извън първа помощ и спешна реакция, освен ако дейността, квалификацията на лицето и съгласието на родител/настойник позволяват това.

19. Дисциплинарни и договорни последици

Нарушаването на тази политика може да доведе до:

- устно или писмено предупреждение;
- временно отстраняване от дейности с деца;
- прекратяване на договор, партньорство или доброволчески ангажимент;
- подаване на сигнал до компетентни органи;
- други законово допустими действия според тежестта на нарушението.

При съмнение за престъпление фондацията не замества органите на разследване и не провежда вътрешно разследване, което може да попречи на компетентните институции.

20. Обучение и информираност

Фондацията осигурява въвеждащ инструктаж по тази политика за всички лица, които работят с деца.

Минималното съдържание на инструктажа включва:

- права на детето;
 - разпознаване на насилие, пренебрегване и риск;
 - кодекс на поведение;
 - процедура за сигнализиране;
 - комуникация с дете при разкриване на насилие;
 - защита на лични данни и снимки;
 - работа с деца с невроразличия и специфични потребности.
-

21. Мониторинг и преглед

Политиката се преглежда най-малко веднъж годишно от Управителния съвет или определено от него лице/орган.

Преглед се извършва и при:

- промяна в законодателството;
- сериозен инцидент или сигнал;
- започване на нов тип дейност с деца;
- препоръка от компетентен орган;
- установени слабости в прилагането.

22. Контакти за сигнали

Вътрешен контакт:

Отговорник по закрила на детето: [име]

Телефон: [телефон]

Имейл: [имейл]

Ръководство на фондацията:

Представяващ: Иво Димитров Минчев

Телефон: +359878560690

Имейл: shareni.litsa@gmail.com

Външни контакти:

- Спешен телефон: **112**
- Национална телефонна линия за деца: **116 111**
- Отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес на детето
- Държавна агенция за закрила на детето
- МВР, когато има данни за престъпление или непосредствен риск

Приложение 1: Декларация за запознаване и спазване

Аз, долуподписаният/долуподписаната:

Име:

Роля:

Организация/екип:

декларирам, че съм запознат/а с Политиката за закрила на детето на Фондация „Шарени лица“, разбирам задълженията си и се ангажирам да я спазвам.

Дата:

Подпис:

Приложение 2: Формуляр за сигнал/ ИНЦИДЕНТ

Дата и час на сигнала:

.....

Лице, което подава сигнала:

.....

Контакт на подаващия сигнала:

.....

Дете/деца, за които се отнася сигналът:

.....

Възраст/клас, ако е известно:

.....

Описание на факти, думи или наблюдения:

.....

.....

.....

Има ли непосредствен риск?

Да Не Не е ясно

Предприети незабавни действия:

.....

Уведомени лица/институции:

Отговорник по закрила на детето

Родител/настойник

112

ОЗД/ДСП

ДАЗД

МВР

Друго:

Име и подпис на лицето, попълнило формуляра:

.....

Приложение 3: Минимална оценка на риска преди дейност с деца

Име на дейността:

.....

Дата и място:

.....

Възраст и брой деца:

.....

Брой възрастни/екип:

.....

Има ли деца със специфични потребности?

Да Не Не е известно

Основни рискове:

- физическа среда
- транспорт
- храна/алергии
- здравословни рискове
- сензорно претоварване
- онлайн риск
- външни лица
- снимане/публичност
- друго:

Предвидени мерки:

.....

.....

Отговорно лице:

.....

Одобрил:

.....

Приложение 4: Съгласие за участие и информираност на родител/настойник

Аз, долуподписаният/долуподписаната:

Име на родител/настойник:

Телефон:

Имейл:

като родител/настойник на:

Име на детето:

Дата на раждане:

декларирам, че съм информиран/а за участието на детето в:

Дейност:

Дата/период:

Място:

Информиран/а съм за характера на дейността, правилата за безопасност, контактите при спешност и правото ми да задам въпроси или да оттегля участието на детето, когато това е приложимо.

Здравна и специфична информация, важна за безопасността на детето:

.....

.....

Дата:

Подпис:

Приложение 5: Съгласие за снимки и видео

Аз, долуподписаният/долуподписаната:

Име на родител/настойник:

като родител/настойник на:

Име на детето:

давам съгласие Фондация „Шарени лица“ да използва снимки/видео на детето от дейността:

Дейност:

за следните цели:

- вътрешна документация
- отчет към финансираща организация
- публикации в сайта на фондацията
- социални мрежи на фондацията
- информационни и презентационни материали

Разбирам, че детето може да откаже да бъде снимано и че съгласието може да бъде оттеглено за бъдеща употреба.

Дата:

Подпис: